

ՄԻ ԽՈՅՈՐ ՄԱՐԴՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

(Աբգար Յովհաննիսեանի մահուան երկրորդ տարեդարձի առթիւ)

Մեռաւ Աբգար Յովհաննիսեանը, չքացաւ ասպարիզից մի ականաւոր հասարակական գործիչ, խորասուզուեց յաւիտենականութեան մէջ մի խոշոր անձնաւորութիւն...

Խոշոր մարդկանց առանձնայատկութիւններից մէկն էլ այն է, որ նրանք իրանց մահովն անգամ զգաստացնում են իրանց հայրենի հասարակութիւնը, ստիպում են նրան քննել իր մօտ անցեալը և լուրջ ուշադրութեամբ նայել իր ներկային...

Հանգուցեալ Աբգար Յովհաննիսեանը այն հազուադիւտ հասարակական գործիչներից մէկն էր, որոնց նշանաբանը էժանագին ժողովրդականութիւնն ձեռք բերելը չի, այդ պատճառով նա ոչ մի բոպէ իր երկարատե գործունէութեան ընթացքում չշոյեց ամբոխի բնազդները նրա սէրը վայելելու համար...

Մեծ քաջութիւն չի պաշտպան հանդիսանալ յաղթանակող ճշմարտութիւնների, որոնք սովորաբար աւելի մատչելի են լինում ամբոխի հասկացողութեանը, թէև ոչ միշտ նրա օգտին են ծառայում... Այդ տեսակ «ճշմարտութիւններ» պաշտպանողների ճանապարհը միշտ հարթ է լինում և նրանք էժանագին յաղթանակներով են ընթանում իրանց հարթ ու հաւասար ճանապարհով...

Բայց հանգուցեալ Ա. Յովհաննիսեանը իր ամբողջ

գործունէութեան ընթացքում միշտ քաջութիւն ունեցաւ ջատագով հանդիսանալ հալածուած ու ոտնակոխ արած ճշմարտութեան և թագալոյծ արած գաղափարների... Եւ միշտ փուշ ու տատաակ է լինում այդպիսի գործիչների ճանապարհի վրայ...

Շատ աննպաստ ժամանակ հասարակական ասպարէզ դուրս եկաւ հանգուցեալ Ա. Յովհաննիսեանը։ Այդ մի ցաւալի ժամանակ էր, երբ զանազան ճրճուան ու փրօն ֆրազներ և անգուսպ ու անտակտ հայհոյանքներ մեր նուիրական սրբութիւնների դէմ խլացրել էին հասարակութեան ականջը, շփոթել նրա միտքը և անընդունակ դարձրել նրան լսելու և ըմբռնելու աւելի լուրջ և ողջամիտ գաղափարներ...

Եւ այդ՝ մեզ համար դժբախտ ժամանակում հանգուցեալ Ա. Յովհաննիսեանը միակ հասարակական գործիչն էր, որ շատ օրոշ կերպով ըմբռնում էր մեր հասարակութեանը սպառնացող վտանգները և կատաղի ու անհաւասար կռիւ մղում այն անմիտ ու կործանիչ մոլորութեան դէմ, թէ մեր նուիրականը և հարազատը մոռանալում և ուրանալումն է մեր փրկութիւնը և մեր յառաջագիմութիւնը...

Հանգուցեալ Ա. Յովհաննիսեանը մենակ էր այդ անհաւասար կռուում իր բազմաթիւ թշնամիների դէմ, բայց նա ոչ մի բոլոր չընկճուեց։ Նա հաստատ ու անսասան գնաց իր ճանապարհով, մինչև որ օտարները աւելի լաւ ըմբռնեցին ու գնահատեցին նրա ուղղութեան և պաշտպանած գաղափարների ճշմարտութիւնը, քան թէ մենք...

Բնական է, որ այդ անհաւասար կռուում հանգուցեալ Ա. Յովհաննիսեանը գործեց նաև շատ սխալներ։ Բայց նա երբէք չգործեց սխալներից կամ աւելի ճիշտը յանցանքներից ամենամեծը՝ նա երբէք չչոյեց ամբօխը նրան դուր գալու և ժողովրդականութիւն վաստակելու համար...

Ընդհակառակը, Ա. Յովհաննիսեանը միշտ աշխատեց անխախտ պահել ու պաշտպանել այն, ինչ որ սուրբ է, հարազատ և նուիրական մեզ համար և որը միայն կարող էր փրկել մեր հասարակութիւնը բարոյական անդառնալի կորստից...

Անցան տարիներ և իրականութեան դառը դասերը մեզ ապացուցեցին, որ ճշմարտութիւնը Ա. Յովհաննիսեանի կողմն էր և որ յիշաւի մենք մեր ձեռքով քանդում էինք մեր հասարակական շէնքի հիմքերը... Եւ քանի աւելի հասունանայ մեր հասարակութիւնը, նա այնքան աւելի ու աւելի կըմբռնի ու կ'ընահատի Ա. Յովհաննիսեանի դործունէութիւնը...

Կանցնեն դարձեալ տարիներ, երևան կգայ նոր սերունդ, որի համար գոյութիւն չեն ունենայ այսօրուայ մանր-մուկը հաշիւները, բայց որի մէջ վառ կմնայ այն մարդու յիշատակը, որ մտքերի ընդհանուր չփութութեան և խառնակութեան մէջ կարողացաւ անխախտ պահել ու պաշտպանել մեր հասարակական նուիրական սրբութիւնները և մեր փրկութեան միակ յոյսն ու ապաւէնը...

Բագու

Ե. ԹԱՂԻԱՆՈՍԵԱՆ